

หลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง
หลักสูตรอาชีพช่างปูน จำนวน 6 ชั่วโมง
กลุ่มอาชีพเฉพาะทาง
ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอวชิรบารมี

ความเป็นมา

สภาพสังคมปัจจุบันมนุษย์เราได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ เช่น ด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคมและสิ่งแวดล้อมเป็นอย่างมาก ประชากรมนุษย์เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ แต่ทรัพยากรธรรมชาติถูกใช้ไปอย่างรวดเร็ว และไม่เพียงพอกับจำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้นทุกมุมโลก มนุษย์จึงประสบปัญหาต่างๆตามมามากมาย โดยเฉพาะด้านการดำรงชีพและชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน นอกจากจะมีการประกอบอาชีพเพื่อเป็นการเลี้ยงตัวเองและครอบครัวแล้ว ยังมีสิ่งทีถือว่เป็นภาระหนักคืออาหารเพื่อบริโภคประจำวัน จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่มนุษย์เราจะต้องสร้างขึ้นหรือหามาทดแทนโดยวิธีการต่างๆ เพื่อการอยู่รอด

งานปูน จัดเป็นงานช่างเก่าแก่ จำพวกหนึ่งในสยามประเทศนี้ ทั้งนี้พียงเห็นได้จากซากโบราณสถาน ประเภทเจดีย์สถาน ชนิดเครื่องก่ออิฐถือปูนทำลวดบังประกอบส่วนต่างๆอย่างประณีตแสดงฝีมือและความสามารถ ช่างปูน ขึ้นสูง แต่ทว่าหลักฐานความเป็นมาของช่างปูนรุ่นเก่าๆ นั้นไม่สู้มีหลักฐานสิ่งอื่นๆ แสดงให้ทราบได้ว่าเป็นช่างพวก ไตเป็นผู้สร้างทำ นอกเสียจากรูปแบบที่แสดงฝีมือลายมือฝากไว้เท่านั้น

งานปูน หรือนงานช่างปูนแต่สมัยก่อน มีชื่อเรียกเป็นคำเก่าอีกอย่างหนึ่งว่า "สหายปูน"งานของช่างปูน อาจจำแนกลักษณะงานของช่างปูนออกได้เป็น 2 ลักษณะ ด้วยกันคือ

ช่างปูนงานก่อ ช่างปูนจำพวกนี้ ทำงานในลักษณะการก่อวัสดุชนิดต่างๆ เช่น อิฐ หิน ศิลาลง เป็นต้น ขึ้นเป็นรูปทรงสิ่ง ต่างๆ ตั้งแต่ขนาดเล็ก เช่น ก่อเขมอขึ้นอ่าง ไปจนกระทั่งก่อพระสถูปเจดีย์ ก่อพระพุทธรูปรงค์เจดีย์ หรือได้ทำการ ในด้านบูรณะปฏิสังขรณ์ เครื่องหิน เครื่องอิฐก่อที่ชำรุดให้คืนดีขึ้นดังเดิม

ช่างปูนงานลวดบัว ช่างปูนจำพวกนี้ ทำงานในลักษณะการถือปูนทำผิวเป็นลวดบัวแบบต่างๆ เช่น บัวคว่ำ บัวหงาย บัวหลังเจียด บัวปากปลิง บัวลูกแก้ว บัวอกไก่ สำหรับประกอบทำฐานลักษณะต่างๆ เป็นต้นว่า ฐานเชิง บาตร ฐานเท้าสิงห์ ฐานปัทม์ ฐานเฉียง ฐานบัวจกกล ฯลฯ หรือทำการถือปูนจับเหลื่อมเสาแบบต่างๆ คือ เสาแปดเหลื่อม เสาอ้อมมูมไม้สิบสอง เสากลม เป็นต้น

งานปูนที่เป็นงานในหน้าที่ของช่างปูนดังกล่าวมีวัตถุประสงค์สำคัญสำหรับงาน คือ ปูน ซึ่งช่างปูนได้ใช้ในงาน ก่อ ฉาบ และถือปูนเป็นสิ่งที่่างๆ มาแต่โบราณ การผสมปูนนี้ ช่างปูน บางคนได้ผสมเนื่อปูนให้มีคุณภาพเหนียวและ คงทนถาวรอยู่ได้นานปี บางคนใช้กระดาษฟางบ้าง หัวบุบูก หัวกลอยบ้าง แม้หัวตันกระดาษก็ใช้ตำผสมเข้ากับเนื่อ ปูน เพื่อช่วยเสริมความเหนียวและยึดตัวดี ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความเชื่อและประสบการณ์ของช่างปูนแต่ละคน

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอวชิรบารมี ได้นำนโยบายและจุดเน้นการดำเนินงานของกรมส่งเสริมการเรียนรู้ เกี่ยวกับการจัดการศึกษาอาชีพไปสู่การปฏิบัติ จึงได้จัดทำหลักสูตรอาชีพช่างปูน เพื่อจัดการศึกษาพัฒนาอาชีพให้กลุ่มเป้าหมายและประชาชน ให้มีรายได้และประกอบอาชีพที่ยั่งยืน มีความสามารถในการแข่งขันเชิงธุรกิจทั้งในระดับภูมิภาคเอเชียและระดับสากล เพื่อให้เป็นการจัดการศึกษาตลอดชีวิตอย่างแท้จริง

หลักการของหลักสูตร

การจัดการศึกษาอาชีพการทำงานบูรณาการเพื่อการมีงานทำ กำหนดหลักการไว้ดังนี้

1. เป็นหลักสูตรที่เน้นการศึกษาศักยภาพด้านต่างๆ 5 ด้าน ได้แก่ ศักยภาพของทรัพยากรธรรมชาติในแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของพื้นที่ตามลักษณะภูมิอากาศ ศักยภาพภูมิประเทศและทำเลที่ตั้งของแต่ละประเทศ ศักยภาพของศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และวิถีชีวิตและศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์ในแต่ละพื้นที่มาจัดการศึกษาอาชีพ
2. มุ่งพัฒนาคนไทยให้ได้รับการศึกษาอาชีพเรื่องการมีงานทำอย่างมีคุณภาพทั่วถึงและเท่าเทียมกัน สามารถสร้างรายได้ที่มั่นคง
3. มุ่งให้เป็นบุคคลที่มีวินัยเปี่ยมไปด้วยคุณธรรม จริยธรรม มีจิตสำนึกความรับผิดชอบต่อตนเอง ผู้อื่น และสังคม
4. ส่งเสริมให้มีความร่วมมือในการดำเนินงานจัดการศึกษาอาชีพร่วมกับภาคีเครือข่าย
5. เน้นการฝึกปฏิบัติจริงเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจ และสามารถนำไปประกอบอาชีพให้เกิดรายได้ที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน

จุดหมาย

เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะดังนี้

1. มีความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพ สามารถสร้างรายได้ที่มั่นคง มั่งคั่ง
2. ตัดสินใจประกอบอาชีพให้สอดคล้องกับศักยภาพของตนเอง ชุมชน สังคม และสิ่งแวดล้อมอย่างมีคุณธรรมจริยธรรม
3. มีเจตคติที่ดีในการประกอบอาชีพ
4. มีความรู้ความเข้าใจและฝึกทักษะการบริหารจัดการในอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ
5. มีโครงการประกอบอาชีพเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาอาชีพของตนเอง

กลุ่มเป้าหมาย

มี 2 กลุ่มเป้าหมาย คือ

1. ผู้ที่ไม่มีอาชีพ
2. ผู้ที่มีอาชีพและต้องการพัฒนาอาชีพ

ระยะเวลา

จำนวน 6 ชั่วโมง แบ่งเป็น

ภาคทฤษฎี	2	ชั่วโมง
ภาคปฏิบัติ	4	ชั่วโมง

โครงสร้างหลักสูตรช่างปูน

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	ชั่วโมง	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ
1. ช่องทางการประกอบอาชีพช่างปูน	1.1 สามารถอธิบายบอกความสำคัญของการประกอบอาชีพได้	1.1 ความสำคัญของการประกอบอาชีพ	1.1 ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร สื่ออิเล็กทรอนิกส์ สถานประกอบการ สื่อของจริง สื่อบุคคลในชุมชน เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์และใช้ในการประกอบอาชีพที่มีความเป็นไปได้ในชุมชน	20 นาที	-
	1.2 สามารถระบุแหล่งประกอบการที่พบเห็นในท้องถิ่นได้	1.2 สถานประกอบการที่มีอยู่ในปัจจุบัน	1.2 วิเคราะห์อาชีพการทำงานปูนในชุมชนจากข้อมูลต่างๆ	20 นาที	-
	1.3 บอกทิศทางการประกอบอาชีพ	1.3 บอกทิศทางการประกอบอาชีพ	1.3 ครู ผู้เรียน และผู้รู้ ร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับทิศทางการประกอบอาชีพการทำงานปูนในรูปแบบที่เหมาะสมกับตนเอง เช่น ลูกจ้าง เจ้าของกิจการ ร่วมทุน พ่อค้าคนกลาง ฯลฯ โดยคำนึงศักยภาพ 5 ด้านได้แก่ ศักยภาพทรัพยากรธรรมชาติในแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของพื้นที่ตามลักษณะภูมิอากาศ ศักยภาพของภูมิประเทศ และทำเลที่ตั้งของแต่ละประเทศ ศักยภาพของศิลปวัฒนธรรมประเพณีและวิถีชีวิตของแต่ละพื้นที่และศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์ในแต่ละพื้นที่	20 นาที	-
2. ทักษะการประกอบอาชีพช่างปูน	2.1 สามารถบอกขั้นเตรียมการประกอบอาชีพการทำงานปูนได้	2.1 ขั้นเตรียมการประกอบอาชีพการทำงานปูน 2.1.1 ความรู้เกี่ยวกับเครื่องมือและอุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับงานช่างปูน 2.1.2 ความรู้เกี่ยวกับการคำนวณวัสดุสำหรับ	2.1 จัดให้ผู้เรียนศึกษาเอกสารเกี่ยวกับงานปูน ดังนี้ การเทพื้นปูน การก่ออิฐ ฉาบปูน จากนั้นผู้เรียนอภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้กัน	20 นาที	90 นาที

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	ชั่วโมง	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ
	2.2 สามารถเทพื้นปูนก่ออิฐ ฉาบปูนได้	งานปูน 2.1.3 ความรู้เกี่ยวกับการเตรียม พื้นี่สำหรับงานปูน 2.2 ขั้นการฝึกทักษะการทำงานปูน 2.2.1 การฝึกทักษะพื้นฐานทางด้านงานเทพื้นปูน 2.2.2 การฝึกทักษะพื้นฐานทางด้านงานก่ออิฐ 2.2.3 การฝึกทักษะพื้นฐานทางด้านงานฉาบปูน 2.2.4 การเก็บรายละเอียดชิ้นงาน	2.2 จัดทำแผนการฝึกทักษะการประกอบอาชีพการทำงานปูน 2.2.1 ฝึกทักษะการเทพื้นปูนและเก็บรายละเอียดงาน 2.2.2 ฝึกทักษะการก่ออิฐและเก็บรายละเอียดชิ้นงาน 2.2.3 ฝึกทักษะการฉาบปูนและเก็บรายละเอียดชิ้นงาน 2.2.4 จัดบันทึกผลการเรียนรู้ และดำเนินการวัดผลการเรียนรู้		90 นาที
3. การบริหารจัดการในการประกอบอาชีพช่างปูน	3.1 อธิบายการวางแผนการทำงานปูนได้ 3.2 สามารถคำนวณพื้นที่ในการสั่งวัสดุสำหรับงานปูนได้	3.1 การวางแผนการทำงานปูน 3.2 การคิดคำนวณพื้นที่ในการสั่งวัสดุสำหรับงานปูน	3.1 การบริหารจัดการ จัดให้ผู้เรียน 3.1.1 สำรวจและศึกษาวัสดุ อุปกรณ์ และการใช้ประโยชน์ของอุปกรณ์ต่างๆ 3.1.2 การกำหนดและการควบคุมคุณภาพ 3.1.3 ศึกษาการลดต้นทุนแต่คุณภาพคงเดิม 3.1.4 ศึกษา วิเคราะห์ ปัจจัยความเสี่ยงที่คาดว่าจะเกิดขึ้น และมีแนวทางในการจัดการความเสี่ยง 3.2 การบริหารจัดการการสั่งวัสดุ จัดให้ผู้เรียน 3.2.1 การเรียนรู้เกี่ยวกับค่า/หน่วยการวัดพื้นที่ 3.2.2 การคิดคำนวณพื้นที่ในการสั่งวัสดุสำหรับงานปูน	20 นาที 20 นาที	30 นาที 30 นาที

การจัดกระบวนการเรียนรู้

1. จัดกิจกรรมสำรวจและวิเคราะห์ตนเอง ทรรศการ อาชีพ และความต้องการของตลาด เพื่อให้ผู้เรียนเห็นช่องทางการประกอบอาชีพ
2. ฝึกทักษะการประกอบอาชีพ
 - เรียนรู้จากวิทยากร
 - เรียนรู้ด้วยตนเอง จากสื่อต่างๆ แหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญา
 - เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติจริง
 - เรียนรู้จากกลุ่ม โดยการพบกลุ่มเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้
3. จัดกิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการในการประกอบอาชีพ การบริหารจัดการการผลิต การบริหารจัดการตลาด และการออกแบบผลิตภัณฑ์ การบรรจุภัณฑ์สินค้า
4. การนิเทศติดตาม และข้อเสนอแนะปรับปรุงพัฒนา

สื่อการเรียนรู้

1. เอกสารประกอบการเรียนรู้อาชีพช่างปูน หนังสือ สิ่งพิมพ์ต่างๆ
2. แหล่งเรียนรู้ในชุมชน / เว็บไซต์
3. วิทยากร / ภูมิปัญญา

การวัดและประเมินผล

1. การประเมินความรู้ภาคทฤษฎีระหว่างเรียนและจบหลักสูตร
2. การประเมินผลงานระหว่างเรียนจากการปฏิบัติ ได้ผลงานที่มีคุณภาพสามารถสร้างรายได้ และจบ

หลักสูตร

การจบหลักสูตร

1. มีเวลาเรียนและฝึกปฏิบัติ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
2. มีผลการประเมินผ่านตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่าร้อยละ 60
3. มีผลงานการทำงานปูนที่ได้มาตรฐานจึงจะได้รับวุฒิบัตร

เอกสารหลักฐานการศึกษา

1. หลักฐานการประเมินผล
2. วุฒิบัตรออกโดยสถานศึกษา
3. ทะเบียนคุมวุฒิบัตร

การเทียบโอน

ผู้เรียนที่จบหลักสูตรนี้สามารถนำไปเทียบโอนผลการเรียนรู้กับหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในสาระการประกอบอาชีพวิชาเลือกที่สถานศึกษาได้จัดทำขึ้น